

آشنایی با مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی رضوان... تعالی علیه

تلخیص از معصومه باقری^۱

ژوئیه شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

اکنون امام در جمع ما نیست اما میراث گرانبغارش در دست ماست. میراث امام آرمان والای اوست که در کلام و پیامش به روشنی ترسیم گردیده است. حراست از اصول انقلاب اسلامی و تضمین تداوم انقلاب جهانی اسلام در گرو احیای مستمر اندیشه‌های حیات‌بخش امام خمینی است. از این رو شرح کوتاهی از اهداف و برنامه‌های مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی قدس سره که مسئولیت تنظیم، نشر و تحقیق در آثار حضرتش را بر عهده دارد، ارائه می‌گردد. به امید آنکه کتابخانه‌های ایران اسلامی در ترویج اهداف انقلاب اسلامی، نشر فرهنگ اسلامی انقلاب و تبلیغ پیام انسان‌ساز خمینی بت شکن توفیق روزافزون یابند. انشاء...

تأسیس

حضرت امام خمینی در تاریخ ۱۷ شهریور ۱۳۶۷ و در پاسخ به نامه حجت‌الاسلام والمسلمین حاج سید احمد خمینی که نظر مبارک ایشان را دربارهٔ چگونگی نشر آثارشان جویا شدند، طی حکمی مسئولیت تنظیم و تدوین آثار خویش را به فرزند گرامی‌شان واگذار نمودند. مؤسسه به موجب این حکم تشکیل شد و فعالیت خود را آغاز نمود. پس از رحلت جانگداز امام مسلمین و با توجه به نیاز جهان اسلام به رهنمودها و نظریات درخشان و انسان ساز حضرت امام، قانون نحوهٔ حفظ و نگهداری آثار حضرت امام در تاریخ ۶۸/۸/۱۴ از تصویب مجلس شورای اسلامی گذشت و به تأیید شورای نگهبان رسید. اینک مؤسسه به توفیق یادگار گرامی حضرت امام که طبق حکم مذکور مسئولیت تنظیم کلیه مسائل مربوط به امام را برعهده دارند، مشغول فعالیت می‌باشد.

اهداف و وظایف

- ۱ - جمع‌آوری کلیه آثار مکتوب و غیر مکتوب حضرت امام، و همچنین کتابها، مقالات و آثار دیگری که پیرامون زندگانی، مبارزات و اندیشه‌های حضرتش در ایران و جهان منتشر شده است.
- ۲ - حفاظت و نگهداری از این اسناد و آثار به عنوان بخشی از مدارک تاریخ انقلاب اسلامی و انتقال آن به نسلهای آینده.
- ۳ - انتشار مجموعه آثار به زبان فارسی و زبانهای دیگر به منظور اشاعه و ترویج اندیشه‌های امام به کمک سایر نهادها و شیفتگان امام در سراسر جهان.
- ۴ - بررسی و تحقیق در آثار جهت تدوین زندگینامه امام، تاریخ انقلاب اسلامی و تبیین تأثیر قیام امام خمینی در روند انقلاب جهانی اسلام.
- ۵ - پاسخگویی به مراجعان و طالبان آثار به عنوان مرکز رسمی جمع‌آوری و نگهداری مدارک.
- ۶ - نظارت بر نشر آنچه که به نام امام تدوین می‌شود به منظور جلوگیری از تحریف سخنان، اندیشه‌ها و وقایع متنسب به امام امت.

رئوس برنامه‌های در دست اجرا

۱ - گردآوری

۱-۱- نوارهای صوتی و تصویری سخنرانیها، مصاحبه‌ها، دیدارها و سایر برنامه‌های ضبط

شده مانند تفسیر سوره حمد.

۲-۱- نسخه اصلی پیامها، تلگرافها، نامهها، احکام، پاسخ به استفتائات، اجازات شرعی و یادداشتهای شخصی امام.

۳-۱- نسخه خطی تالیفاتی نظیر: کشف الاسرار، مصباح الهدایه، معراج السالکین (سرالصلوة)، آداب الصلوة، شرح اربعین حدیث، شرح دعای سحر، تحریر الوسیله، توضیح المسائل، تعلیقات بر شرح فصوص الحکم، تعلیقات بر مصباح الایس، حاشیه بر عروة الوثقی، کتاب البیع، حاشیه بر اسفار، جهاد اکبر، ولایت فقیه، رسالههای اصولی (قاعده لاضرر، ید، تجاوز و فراغ، اصالة الصلحه، قرعه، تعادل و تراجیح، اجتهاد و تقلید، تقیه) و سایر کتابهای عرفانی، فلسفی، فقهی و اصولی.

۴-۱- تقریرات درس فقه، اصول، فلسفه و عرفان توسط شاگردان حضرت امام.

۵-۱- اشعار اجتماعی و عرفانی حضرت امام.

۶-۱- رسالهها و کتابهای علمای بزرگ که به خط مبارک امام استنساخ شده است و کتابهایی که امام در طول عمر پربرکت خویش در حواشی آن مطالبی مرقوم فرموده‌اند.

۷-۱- آثاری که پیرامون زندگی، اندیشهها و مبارزات امام تدوین شده است شامل کتاب، مقاله، شعر، فیلم، عکس، اسلاید و آثار هنری مثل نقاشی، خوشنویسی و طراحی.

۸-۱- مصاحبههای رادیو - تلویزیونی ۱۰ اشخاصی که در ارتباط بیشتری با امام بوده‌اند جهت ثبت و ضبط خاطراتی که از ایشان دارند.

۹-۱- نامهها و اسنادی که از سوی مسئولین و شخصیتهای سیاسی و مذهبی، سازمانها و نهادهای داخلی و خارجی برای امام و دفتر ایشان ارسال شده است.

۱۰-۱- نگهداری نامههایی که مردم قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و پس از یوم...

بیست و دوم بهمین به دفتر فرستاده‌اند.

۱۱-۱- اطلاعات دربارهٔ سمینارها، کنفرانسها و مراسم بزرگداشت رهبر از دست رفته

انقلاب اسلامی در ایران و جهان.

متأسفانه به علت هجوم مأمورین رژیم شاه به منزل ایشان در هنگام دستگیری و تبعید به ترکیه و عراق و تضییقات آن دولتها در ایام تبعید، برخی از تالیفات حضرت امام مفقود گردیده است. تاکنون تعدادی از دستخطها مانند نامهها، احکام، اجازات شرعی و نسخه‌های خطی کتابهای ایشان که در اختیار افراد بوده است با تلاش مؤسسه جمع‌آوری شده است و مؤسسه در ادامه فعالیتهای خویش از تمامی یاوران امام خواسته است در صورتیکه آثار منتشر شده یا انتشار نیافته‌ای از ایشان را در اختیار و یا اطلاعی از آن دارند، همچنین اطلاعات خود را از آثاری که دربارهٔ امام در ایران و خارج از کشور تدوین و منتشر شده است حضوری، کتبی یا

تلفنی به نشانی: تهران - خیابان شهید باهنر - خیابان یاسر - شماره ۳۵ کد پستی ۱۹۷۷۶ -
تلفن ۲۸۱۲۱۳ - ۲۸۱۲۱۶ - ۲۸۴۲۷۲ در اختیار مؤسسه قرار دهند.

۲ - حفظ و نگهداری

۱-۲- برای هر مدرک شناسنامه‌های تهیه می‌شود و مشخصات مدرک در آن ثبت می‌گردد.
۲-۲- جهت حفاظت از مدارک در مقابل حوادث احتمالی، از هر یک چند نسخه تکثیر می‌شود و نسخه‌های تکثیر شده به بخش‌های مربوطه در موسسه داده می‌شود.
۳-۲- نسخه‌ها در محفظه‌های مناسب و با استفاده از شیوه‌های جدید آرشیوی نگهداری و حفاظت می‌شود.

۴-۲- اسناد و آثار قدیمی، مرمت و بازسازی می‌شود.

۵-۲- عمر نوارهای تصویری با استفاده از کینسکوپ و تهیه فیلم نگاتیو افزایش می‌یابد.

۶-۲- میکروفیلم آثار مکتوب امام در چند نسخه تهیه می‌شود.

۷-۲- درج اطلاعات هر سند در کامپیوتر.

مؤسسه در نظر دارد آرشیوی از اسناد و آثار امام در موزه‌های که در مجموعه علمی و فرهنگی جنب حرم مطهر احداث خواهد شد، ایجاد نماید. طراحی موزه و برنامه‌ریزی فعالیتها به منظور حراست از مدارک در مقابل حوادثی چون زلزله و سایر مصایب طبیعی، آتش‌سوزی و سرقت در دست مطالعه می‌باشد.

پروژه پژوهش‌های علمی و مطالعات فرهنگی

۳ - انتشار و اشاعه آثار رجال جامع علوم انسانی

۱-۳- تطبیق و مقابله نسخ اصلی، دستخطها، نوار و فیلم، بیانات و دیدارها با متون و کتابهای منتشر شده. موارد اختلاف با ذکر جزئیات در پرونده هر مدرک درج می‌گردد. پس از تطبیق و تصحیح تمامی مجموعه آثار چاپی، این مجموعه به ترتیب تاریخی منتشر خواهد شد.

۲-۳- ترجمه کامل متون به زبانهای مختلف. در حال حاضر ترجمه پیامها، احکام، فتاوا، نامه‌ها و آثار دیگر به زبان عربی، اردو، انگلیسی و فرانسه در دست اجرا می‌باشد. در نظر است آثاری که درباره امام است نیز، به زبانهای دیگر ترجمه شود.

۳-۳- تدوین مجموعه موضوعی. در حال حاضر گروه‌های زیر از متخصصان موضوعی و اطلاع‌رسانی فرمایشات امام در موضوعات مختلف را استخراج نموده‌اند تا پس از تنظیم، مجموعه‌ای از مجلدات در موضوعات مختلف منتشر گردد:

۱-۳-۳- گروه معارف اسلامی شامل علوم قرآنی و حدیث، فقه، اصول، فلسفه اسلامی و

عرفان.

۳-۳-۲. گروه مسائل اجتماعی شامل علوم اجتماعی، فرهنگ و هنر.

۳-۳-۳. گروه سیاسی شامل علوم سیاسی، حقوق و تاریخ.

۳-۳-۴. گروه اقتصاد.

۳-۳-۵. گروه علوم تربیتی شامل تعلیم و تربیت، روانشناسی و اخلاق.

۳-۳-۶. گروه مسائل نظامی.

به عنوان مثال «روحانیت و حوزه‌های علمیه» عنوان مجموعه‌ای خواهد بود که تمامی رهنمودها و دیدگاه‌های ارائه شده حضرت امام در این باره را از نوشته‌ها و بیانات ایشان گردآورده و به طالبان ارائه می‌دهد.

۳-۴-۴. تهیه نمایه موضوعی از آثار گوناگون حضرت امام جهت دستیابی سریع و آسان به مطالب مورد نظر. بدین منظور مجموعه‌ای از واژه‌ها، اصطلاحات و تعابیری که امام در سخنان و نوشته‌هایشان به کار برده‌اند در دست تهیه می‌باشد.

۳-۵-۵. تلوین فهرست آثاری که در روزنامه‌ها، مجلات و کتابهای منتشر شده در ایران و جهان از امام به چاپ رسیده است.

۳-۶-۶. تنظیم کتابشناسی امام خمینی، شامل کتابها و مقالات منتشر شده در سطح جهان پیرامون زندگی، آثار، افکار و مواضع سیاسی امام خمینی قدس سره الشریف.

۳-۷-۷. انتشار مجموعه گزیده اشعاری که به زبانهای مختلف درباره امام سروده شده است.

۳-۸-۸. انتشار بهترین تفاسیر و شروح بر آثار امام و مقالاتی که به تحلیل دیدگاهها و مبانی فکری امام پرداخته است.

۳-۹-۹. همکاری با مؤسسات و سازمانهای فرهنگی در ایران و جهان در جهت ترویج افکار و آرمانهای امام خمینی.

۳-۱۰-۱۰. انتشار آلبوم کامل عکسها.

۴- تلوین تاریخ انقلاب اسلامی

۴-۱-۱. تهیه پاورقی و توضیحات مورد نیاز هر متن. در آثار امام مطالبی وجود دارد که به تناسب وقایع و حوادث در مقاطع تاریخی انقلاب بیان شده است و هر يك راهگشای مسلمانان جهان در تداوم انقلاب جهانی اسلام خواهد بود. تبیین شرایط خاصی که در ایراد سخنرانی، انجام مصاحبه، تلوین پیام و اعلامیه مورد نظر رهبر انقلاب اسلامی بوده است برای نسلهای آینده و همه مسلمین جهان ضروری است. بدین منظور علاوه بر فهرست اعلام، آیات، روایات، احادیث، امثال و کنایات، توضیحاتی نیز درباره وقایع و حوادث برای

استفاده بهتر و بیشتر یویندگان راه امام همراه با هر مجلد انتشار خواهد یافت.

۴-۲- تنوین زندگینامه مستند امام. زندگی حضرت امام بخش مهمی از تاریخ انقلاب اسلامی ایران است که باید براساس نوشته‌ها، اسناد تاریخی به وسیله مورخان متمهد و مجرب تنوین شود. این کار دشوار با گردآوری خاطراتی که هم‌زمان این مرد خدا از ایشان به یاد دارند، به وسیله مصاحبه، نقل خاطره‌ها و پرسش گفتگوگران از مطالب و وقایع مهم و خاص قابل تکمیل است تا انشاء... سیره کامل حضرتش به صورتی مستند تنوین گردد و خاطرات یاران امام از امام ثبت و ضبط شود.

۴-۳- تنظیم مجموعه‌ای برگزیده از نامه‌هایی که امت به امام‌شان نگاشته‌اند، برای تبیین ارتباط وصف ناشدنی امام و امت. تاکنون ۷۶۰,۰۰۰ نامه در ۵۰ موضوع تفکیک و طبقه‌بندی شده و به ترتیب تاریخ نگارش، نگهداری می‌شود.

۴-۴- تنظیم مجموعه شماره‌های مردم در ارتباط با امام با ذکر ویژگی‌های زمانی و مکانی هر شعار.

۴-۵- تهیه فهرست و مشخصات اماکتی که به نام امام در داخل و خارج از ایران، نامگذاری شده است.

۴-۶- تهیه متون داستانی از وقایع تاریخی انقلاب اسلامی برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان.

۵- پاسخگویی به مراجعان

۵-۱- تنظیم فهرستی از مدارک موجود در آرشیو مؤسسه.

۵-۲- تکثیر و توزیع نوارها و فیلمهای بیانات امام.

۵-۳- توزیع فیلم و سایر آثار هنری تولید شده در بخش هنری مؤسسه و سایر مراکز.

۵-۴- تشکیل موزه دائمی و آرشیو اسناد برای استفاده عموم.

۵-۵- احداث کتابخانه بزرگ اسلامی و ارائه کتابها و مقالاتی که در سطح جهان پیرامون شخصیت امام به نگارش درآمده است.

۵-۶- برگزاری مراسم، کنفرانس و سمینار، تشکیل نمایشگاه، جشنواره‌ها و مسابقات

فرهنگی به مناسبت‌های مختلف پیرامون اندیشه‌ها و آثار امام.

۵-۷- ارائه خدمات فرهنگی به زوار حرم مطهر امام.

۵-۸- تأسیس دانشکده و مرکز تحقیقات بین‌المللی امام‌شناسی.

۵-۹- ارائه خدمات متنوع دیگر به محققان ایرانی و خارجی در زمینه آثار و افکار امام

خمینی رضوان... تعالی علیه.

مؤسسه به موجب حکم امام خمینی (ره) و مصوبه مجلس شورای اسلامی تنها مرجع رسمی برای تأیید مطالبی است که به نام حضرت امام انتشار می‌یابد. لازم به تذکر است که اعمال نظارت از جانب مؤسسه به معنای محدود نمودن فعالیت مشتاقان بیشمار ترویج و تبلیغ اصول اسلام ناب محمدی (ص) که در کلام روح بخش امام خمینی رضوان... تعالی علیه تبلور می‌یابد، نیست بلکه رسالت مؤسسه ابلاغ آرمانهای امام به شیفتگانش در جهان اسلام و حمایت از فعالیت دوستداران اوست. وظیفه نظارت که به وسیله شورای بررسی و ارزیابی صورت می‌گیرد به جهت ارائه منابع مستند، تصحیح اشتباهات ناشی از سهل‌انگاری و جلوگیری از تحریف مفروضین برای سوءاستفاده‌های احتمالی دشمنان امام، اسلام و انقلاب است.

بخش هنری

امور هنری مؤسسه به شناسایی، گردآوری، بررسی و ارزیابی آثار هنری شامل فیلم، عکس، اسلاید پوستر، نقاشی، خوشنویسی، آهنگها، سرودها و سایر آثار هنری که توسط هنرمندان ایرانی و خارجی درباره امام تولید شده است می‌پردازد. این بخش آرشيو جامعی از این گونه آثار را تهیه کرده و خدمات مورد نیاز را به مشتاقان ارائه می‌دهد. همچنین رأساً و با همکاری سایر مؤسسات به تولید آثار هنری پرداخته است و در نظر دارد در این زمینه مسابقات و جشنواره‌های هنری نیز برگزار نماید.

برنامه کامپیوتری

مؤسسه به منظور ارائه خدمات لازم به بخشهای خود و سایر مؤسسات علمی و فرهنگی و دستیابی سریع به مطالب مورد نیاز کامپیوتر را به خدمت گرفته است. تاکنون تمامی بیانات، پیامها، نامهها و احکام منتشر شده امام در کامپیوتر وارد شده است. مشکل خدمات کامپیوتری مؤسسه، در اختیار نداشتن برنامه آماده‌ای است که توانایی استخراج واژه‌ها، موضوعات و مطالب مورد نظر را در این حجم وسیع و گسترده داشته باشد. بدین جهت مؤسسه برنامه ویژه‌ای نوشته است که دارای قابلیت جستجوی کلمات، عبارات و جملات با تعیین تعداد کاربرد و نشانی مطلب مورد نظر و نمایش و چاپ آن می‌باشد. همچنین مطالب تفکیک شده برحسب موضوع نیز با استفاده از کدهای موضوعی قابل بازیابی است. مؤسسه در انجام وظیفه خطیری که بر دوش گرفته است، از پیشنهادات امت امام

استقبال می‌کند و امیدوار است از همفکری تمامی کسانی که فراق آن عزیز محبوب را با پیمودن راه او و پایداری بر سر آرمانها و اصول برجامانده از او می‌گذارند، برخوردار شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی